

КРУМ ГРИГОРОВ

ОПИНЦИ

chitanka.info

Не си спомням мама да седне ей така, без да върши нещо, за да си почива. Тръгнеше ли за полето, веднага бодваше хурката на пояс. Останеше ли вкъщи, изваждаше кълбета и заплиташе я чорапи, я пуловер, я позакърпяше някоя дрешка. Вечер ние, децата, си лягахме, а тя се загърбваше към мутафката с брашно. Сутринта, когато ставахме, вече бе напалила огнището и замесваше хляб или притъкмяваше каленото гърне с фасулената чорба. И все беше боса. Тръгнеше боса да полива градината, отиваше боса на жътва, шума да кити. Навличаше скъсани опинци само през зимата, в най-големите студове. Дожаляваше ми да я гледам как щъка по шосето, а от попуканите ѝ пети се цедяха кървави капки.

— Мамо — казах ѝ веднъж, — защо не си направиш и ти нови опинци от кожата на свинчето, което заклахме?

— Нека има за вас — погали ме тя. — Вие ходите на училище, да не се срамувате пред другите деца, пък за мене. Аз съм свикнала.

„Защо не свикваха заможните жени да ходят боси по трънаците и стърнищата?“ — питах се. Дойдеше ли голям празник, минаваха пред нас пременени в казмирени саи, обути коя в обувки, коя в меки, щавени опинци. И им завиждах. „Ех, да мога отнякъде да намеря едни такива опинци за мама, мислех си. Как ли ще изглежда в тях?“ Понякога я сънувах, че се е изпременила. Вместо кърпената памучна сая, бе се пристегнала в чохена, сърмите на ръкавите блестят толкова силно, че ме караха да примижавам. А опинците, опинците... Те са прилепнали на краката ѝ, на подвъртените им върхове се люлее по едно пискюлче като на везаните пантофки. Но щом се събудех, забелязвах попуканите ѝ пети край нощвите и ме заболяваше сърцето.

Едно лято, след като завърших втори клас на прогимназията, реших да стана печалбар. Майка ми не даваше, малък съм бил, но аз бях упорит. Пригответи ми тя прясна погача, която сложихме в една торба, и тръгнах за третото село след нашето. Там се разширяваше шосето. Такива работници като мене не приемаха, но се примолехме на кантонера, наш роднина, и той, от немай-къде, се съгласи.

На завоя, близо до високия клен, аз целунах ръка на майка ми, а тя ми кимна:

— Отваряй си очите. Недей да ни посрамиш.

Не беше лека работата. Едвам подигах кирката, а почнех ли да рина с лопатата, заболявах ме и ръцете, и краката. Но кога ме пращаха

да донесе вода, кога някой ми помогнеше, криво-ляво работният ден си отиваше.

Изкарах двайсетина дни и накрая кантонерът ни плати. Не бях виждал толкова пари. Няколко пъти ги броих, за да се уверя, че това е истина. Като си тръгнахме за домовете, минахме през централното село, където беше общината ни. В него имаше уредени бакалници. Продаваха се и най-различни стоки. Всеки искаше да купи нещо за вкъщи. Аз разглеждах това-онова, ала погледът ми шареше, да открие щавени опинци. И ето в крайната бакалница зърнах няколко чифта, закачени на един дирек. Веднага се лепнах за тях. Бакалинът ги развърза:

— Я изуи десния си крак, за да ти премеря.

— Не са за мене — отвърнах, — а за майка ми.

— Тогава по-големички ще ѝ вземеш — каза той. — Малкото не може да се разтяга.

Избрах едни в тютюнев цвят. Мушнах ги в торбата, купих и малко бонбони за братчетата и сестричетата и поех по шосето. Останалите пари трябваха за училищна такса, за учебници.

Когато пристигнах у дома, майка ми ме посрещна както посрещат печалбарите и гурбетчиите по нашия край. Разпитва ме как съм прекарал, къде съм нощувал, много ли е било трудно, платили ли са ни и какво ли не. Аз извадих опинците и ѝ ги подадох:

— Това съм купил за тебе...

Мама се изправи като истукана, не знаейки какво да прави, па сетне притисна опинците до сърцето си и захълца:

— Доживях да получа подарък от чедо. — И като въздъхна издълбоко, запрегръща ме и ме зацелува.

Почерпих с бонбони братчетата и сестричетата. Те ги поемаха и някак ме поглеждаха с по-голямо уважение. Щом мога да изкарвам вече пари, за да купувам на мама опинци и на тях бонбони.

Майка ми в това време бе обиколила махалата, за да се похвали на съседките.

След някой ден, мернех ли се навън, и жените, и мъжете ме сочеха с пръст:

— Сирак е, дете е още, а се сетил на майка си опинци да купи...

Майка ми почина миналата година. До края на живота си не забрави тоя случай. Отидех ли при нея, тя ще ме погали и ще се

просълзи:

— Добро дете беше Кунето. Какви опинци ми купи с припечелените пари на косовското шосе.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.